OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Hallinto- ja ohjausosasto
Johtava asiantuntija
Sanna Appelberg

30.4.2024

Eduskunnan lakivaliokunta

Oikeusministeriön lausunto koskien valtioneuvoston selontekoa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025–2028

Oikeusministeriön hallinnonalalle on varattu 25.4.2024 julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2025–2028 määrärahoja seuraavasti.

Pääluokka 25 yhteensä	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
9.10.2023 kehyspäätös 2024–2027	1 199 801 000	1 209 840 000	1 207 720 000	1 207 720 000
25.4.2024 kehyspäätös 2025–2028	1 185 874 000	1 198 070 000	1 195 950 000	1 176 333 000
Muutos	-13 927 000	-11 770 000	-11 770 000	-31 387 000

Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2025–2028 oikeusministeriön pääluokan määrärahoja leikataan toimintamenoista vuonna 2025 yhteensä 10,7 milj. eurolla ja 7,9 milj. eurolla vuodesta 2026 lukien. Myös ministeriön myöntämistä avustuksista leikataan 3,5 milj. euroa vuodesta 2025 lukien. Ministeriön tulee ottaa ensi vuotta koskevien leikkausten kohdentaminen huomioon hallinnonalansa vuoden 2025 talousarvioehdotuksen valmistelussa.

Oikeusministeriön hallinnonalan aiemmin sovittu tuottavuussäästö on julkisen talouden suunnitelmassa jaettu momenteille ollen yhteensä v. 2025 7,2 milj. euroa, v. 2026 7,5 milj. euroa ja vuodesta 2027 lukien 17,7 milj. euroa. Nämä säästöt on tässä kehyspäätöksessä kohdennettu toimintamenoihin, vaalimenoihin ja avustuksiin. Avustusten osalta päätös tarkoittaa rauhantyöjärjestöjen avustusten päättymistä. Rikosseuraamuslaitoksen osalta säästöt päättävät avolaitostöihin käytetyt työnantajille maksetut korvaukset. Avolaitostyöt ovat kuitenkin jatkossakin tilaajille veloituksettomia.

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Oikeusministeriön hallinnonalan säästötoimet ovat kehyskauden lopussa yhteensä 29,1 milj. euroa.

Pääluokka 25 yhteensä	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Valtionhallinnon tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen (Lisätoimet 2024)	7 900 000	7 900 000	7 900 000	7 900 000
Toimintamenojen säästön aikaistus (Lisätoimet 2024)	2 800 000	0	0	0
Valtionavustusten tason alentaminen (Lisätoimet 2024)	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
Hallitusohjelman mukainen tuottavuusohjelma	7 200 000	7 500 000	17 700 000	17 700 000
Säästöt yhteensä	21 400 000	18 900 000	29 100 000	29 100 000

Hallitus haluaa edelleen pitää huolta ulkoisesta ja sisäisestä turvallisuudesta sekä oikeudenhoidon toimintakyvystä. Tästä syystä oikeusministeriön kuin myös sisä- sekä puolustusministeriöiden hallinnonaloja on säästöpäätöksissä kohdeltu muita hallinnonaloja maltillisemmin. Hallituksen tahtotilana on valtion virastojen ja laitosten tehtävien ja velvoitteiden karsinta. Uusia sopeutustoimia ei kohdenneta siten, että ne vähentäisivät eräiden muiden henkilöstöryhmien ohella oikeudenhoidon ydintehtävien, kuten syyttäjien, tuomareiden ja vanginvartijoiden henkilöstömäärää.

Säästöt pyritään kohdentamaan siten, että ne kohdentuisivat mahdollisimman vähän oikeudenhoidon selonteon mukaisiin tavoitteisiin. Näyttää siltä, että oikeusministeriön hallinnonalalla leikkaukset eivät johda välittömästi henkilöstön vähentämiseen, vaan säästöt toimeenpannaan ensisijaisesti tehostamalla hallinnon toimintaa ja toimitilojen käyttöä sekä hyödyntämällä tuottavuutta parantavaa ICT-kehittämistä. Lisäksi hallitusohjelman mukaisesti digitaalista viranomaisviestintää lisäämällä pyritään vähentämään hallinnonalan postikuluja.

Oikeudenhoidon turvaamisen lisärahoituksen määrä säilyi tässä kehyspäätöksessä ennallaan. Kehys sisältää oikeudenhoidon selonteon mukaisen nykyisten tehtävien 75 milj. euron rahoituksen, johon sisältyvä 25 milj. euron hallitusohjelman mukainen lisäys on tässä kehyksessä jaettu toimijoille.

Kehykseen sisältyy edelleen hallitusohjelman mukainen kriminaalipolitiikan kiristämisen 12 milj. euron varaus, josta on kohdennettu oikeusministeriöön kriminaalipolitiikan valmisteluun 1 milj. euroa vuosille 2024–2026 ja kertaluonteinen 5 milj. euroa vuonna 2025 Rikosseuraamuslaitokselle vankilahankkeiden suunnittelu ja vankiloiden turvatekniikan päivittämiseen. Varausta on tarkoitus kohdentaa Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenoihin ja vankiterveydenhuollon menoihin vankimäärää lisäävien lakiuudistusten myötä.

Liite: Julkisen talouden suunnitelman määrärahamuutokset aiempaan julkisen talouden suunnitelmaan verrattuna

Pääluokan 25 muutokset	2025	2026	2027	2028
Lisäsäästöt jaettavaksi vuoden 2025 talousarviossa ja kehyksessä 2026–2029				
Valtionhallinnon tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen (Lisätoimet 2024)	-7 900 000	-7 900 000	-7 900 000	-7 900 000
Toimintamenojen säästön aikaistus (Lisätoimet 2024)	-2 800 000	0	0	0
Valtionavustusten tason alentaminen (Lisätoimet 2024)	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000
25.01.01 Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)				
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-1 000 000	0	-200 000	-200 000
Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston perustaminen (siirto momentille 25.01.03)	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000
Oikeuspalveluviraston perustaminen (siirto momentille 25.15.01)	-1 463 000	-1 463 000	-1 463 000	-1 463 000
Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä koskevan tiedonannon toimeenpano (siirto momentilta 25.01.50)	87 000	87 000	87 000	87 000
VN yhteinen toiminta ja hankkeet (HO 2023) (siirto momentille 23.01.01)	-370 000	-370 000	-370 000	-370 000
25.01.03 Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)				
Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston perustaminen (siirto momentilta 25.01.01)	85 000	85 000	85 000	85 000
Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston perustaminen (siirto momentilta 25.20.01)	2 373 000	2 373 000	2 373 000	2 373 000
25.01.22 Oikeusministeriön hallinnonalan ICT-kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)				
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	0	0	-2 000 000	-2 000 000
25.01.27 Kuurojen totuus- ja sovintoprosessi (siirtomääräraha 3 v)				
Kuurojen totuus- ja sovintoprosessi (siirto momentilta 23.01.27)	643 000	0	0	0
25.01.50 Avustukset (kiinteä määräraha)				
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-365 000	-365 000	-365 000	-365 000
Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä koskevan tiedonannon toimeenpano (siirto momentille 25.01.01)	-87 000	-87 000	-87 000	-87 000
25.10.01 Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)				
Vahvistetaan oikeudenhoidon resursseja (HO 2023) (siirto momentilta 25.01.01)	200 000	200 000	200 000	200 000
25.10.03 Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)				
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-1 400 000	-1 700 000	-3 660 000	-4 460 000
Vahvistetaan oikeudenhoidon resursseja (HO 2023) (siirto momentilta 25.01.01)	14 500 000	12 400 000	9 500 000	9 500 000
25.15.01 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)				

Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-400 000	-400 000	-2 490 000	-2 590 000
Oikeuspalveluviraston perustaminen (siirto momentilta 25.01.01)	1 463 000	1 463 000	1 463 000	1 463 000
Vahvistetaan oikeudenhoidon resursseja (HO 2023) (siirto momentilta 25.01.01)	2 300 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
25.20.01 Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)				
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-535 000	-1 535 000	-4 215 000	-4 215 000
Vahvistetaan oikeudenhoidon resursseja (HO 2023) (siirto momentilta 25.01.01)	3 500 000	1 500 000	2 500 000	2 500 000
Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston perustaminen (siirto momentille 25.01.03)	-2 373 000	-2 373 000	-2 373 000	-2 373 000
25.30.01 Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)				
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-500 000	-500 000	-770 000	-870 000
Vahvistetaan oikeudenhoidon resursseja (HO 2023) (siirto momentilta 25.01.01)	1 400 000	1 300 000	1 000 000	1 000 000
25.40.01 Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)				
Vahvistetaan oikeudenhoidon resursseja (HO 2023) (siirto momentilta 25.01.01)	3 100 000	4 600 000	6 800 000	6 800 000
Avolaitostöiden uudelleenorganisointi (Siirto momentilta 25.40.74)	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
25.40.74 Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)				
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Siirto momentille 25.40.01	-1 700 000	-1 700 000	-1 700 000	-1 700 000
25.50.01 Vaalipiirilautakuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)				
Vaalipiirilautakuntien menot (siirto momentilta 25.50.20)	10 000	100 000	3 500 000	10 000
25.50.20 Vaalimenot (arviomääräraha)				
Saamelaiskäräjälain uudistus (HO 2023)	0	0	0	70 000
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	0	0	-1 000 000	0
Vaalipiirilautakuntien menot (siirto momentille 25.50.01)	-10 000	-100 000	-3 500 000	-10 000
Vaalimenojen muutos	0	0	0	-19 687 000